

..... [p1] .....

Eerweerde Heer, Geachte Dichter,

Wij danken UE voor 't gezonden dichtje.¹ Volgens uwe aanbeveling zend ik u afschrift en handschrift op, UE verzoekend er de laatste hand aan te steken.

De "Kerkhofblommen" kan ik UE voor 't huidig oogenblik niet zenden;² ik heb ze aan mijne Ouders,³ te Wambeek; bij Brussel, (waar ik u zou verzoeken de brieven van UE, van 10 Oogst tot October, - vacantietijd - te sturen), doen geworden. Binnen den verloftijd zal ik ze UE opzenden.

UE vraagt waarom ik hartekijn, niet hartekin, schrijf?⁴ Ik

1 ken als néerduitsche of [*Vlaamsche*] verkleinwoordenuitgang, en kijn, ken, lijn, pje of tje, in alle spraakleeren te vinden. Hartekin, vind ik noch in spraakleer, noch in de volkstaal, voor wat Brabant, Antwerpen, en een deel van [*Oost*] Vlaanderen aangaat; hartekin komt voor in de oude gedichten van Hertog Jan I, die in Zwabischen taalstam⁵ schreef; daar vind ik, boomgaardekin, enz..... Hedendaagsch ken ik slechts harteken, boomgaardeken, kindeken, of hartekijn, boomgaardekijn, kindelijn, kindje. (Volkstaal, herteken).

2 Hert of hart. Bij 't volk, bij ons, hert: maar men mag in de boekentaal even goed hart schrijven.

3 Bloempje.⁶ Ik houd niet meer aan bloempje, dan aan bloemken, blommeken, of bloemelijn, enz... Integendeel! Doch, daar wij die verschillende uitgangen bezitten, maak ik er gebruik van uit zucht naar verscheidenheid.

.....

1 Gepubliceerd als: G. Gezelle, Groeninghe. In: *Onze Dageraad*. Letterkundige bijdragen uitgegeven door "De jonge taalvrienden". Herentals: V.J. du Moulin, 187[7], p.95-96.

2 Gezelle vraagt De Mont of hij zijn exemplaar *Kerkhofblommen* aan hem kan bezorgen, want hij wil graag de fouten die erin staan corrigeren (zie [de brief van Pol De Mont aan Guido Gezelle van 01/09/1876](#)).

3 Het gaat om Ivo De Mont en Joséphine Baudewijns.

4 In *Onze Dageraad* zal het uiteindelijk "hartekijn" worden. Zie gedicht 'De Hemel' verschenen in: *Onze Dageraad*. Letterkundige bijdragen uitgegeven door "De jonge taalvrienden". Herentals: V.J. du Moulin, 187[7], p.78-82.

5 Hoogduits dialect.

6 Zal "bloemkes" worden in *Onze Dageraad*. Zie gedicht 'De Hemel' verschenen in: *Onze Dageraad*. Letterkundige bijdragen uitgegeven door "De jonge taalvrienden". Herentals: V.J. du Moulin, 187[7], p.78-82.

4. Waarom ik liefelik, hartelik, schrijve? - Zeker is het, dat men in zekere streken, zoo niet ijk, heel als ik, dan toch als ék (zoet) uitspreekt; bij ons, hertelek; elders, hertelik. De uitgang ijk, is vast zoo goed als ik; maar hier is deze gebruikt welluidendheidshalve en verscheidenheidshalve

..... [p2] .....

Zilveren zikkel,⁷ vind ik waarlijk beter dan Zilv. sikkell, ja, welluidender, zoetvloeiender. Die alliteratie herinnert mij een uwer schoonste verzen uit een stuk, dat ik niet gelezen heb, maar waarvan ik in een boekje van d'Heer J. Bols (over de Welluidendheid der Nederd. Taal een regel zag aanhalen:

't Is schoon wanneer het koren sperkt⁸

En wiegewagend waait!⁹

Zoo is 't, denk ik.

De aanmerking over smartwoestijn¹⁰ is goud waard! Dank ervoor! Ik zal zulks veranderen. - Idem, voor gazen¹¹ sluier, en geplokken.¹²

.....

7 Het zal inderdaad "zikkel" worden in *Onze Dageraad* op aanraden van Gezelle. Zie gedicht 'De Hemel' verschenen in: *Onze Dageraad*. Letterkundige bijdragen uitgegeven door "De jonge taalvrienden". Herentals: V.J. du Moulin, 187[7], p.78-82.

8 In het boek van Jan Bols staat als voetnoot bij dit woord: "'t Gerucht van rijp koren onder de bakelende zonne, als het kaf openberst." Zegt G. Gez.

9 De aangehaalde regels staan op p.20-21 van de publicatie van Jan Bols als voorbeeld bij de woorduitleg bij 'bewegen, waggelen, wiggelen, wiggelen'. De Mont citeert ze niet helemaal correct. De regels komen uit het gedicht, Principium a Jesu uit *Vlaemsche Dichtoefeningen*, en luiden volledig:

't Is schoon wanneer, lijk ruischend goud,

het kooren sperkt en zwaait,

en, reuzlende, op en neder douwt

en wiegewagend waait.

10 In de publicatie in *Onze Dageraad* werd heel dit couplet weggelaten. Zie gedicht 'De Hemel' verschenen in: *Onze Dageraad*. Letterkundige bijdragen uitgegeven door "De jonge taalvrienden". Herentals: V.J. du Moulin, 187[7], p.78-82.

11 In de publicatie in *Onze Dageraad* is het weergegeven als volgt: "Of, met een wazen sluier,". Het woord "gazen" werd dus vervangen door "wazen". Zie gedicht 'De Hemel' verschenen in: *Onze Dageraad*. Letterkundige bijdragen uitgegeven door "De jonge taalvrienden". Herentals: V.J. du Moulin, 187[7], p.78-82.

Ik dank U eindelijk voor de goedheid van mijn stukje aan te nemen. Bij de opdracht zal ik, lijk uw wil is, [Presbyter] weglaten.¹³

UE zal misschien denken na voorgaande regels dat ik vijand ben van 't schrijven in tongval, als 't [West Vlaamsch] is b.v. Verre van daar! Heel gaarne lees ik gedichten in dien zoeten tongval van [West Vlaanderen]. Maar, daar ik in schrijftaal alleen schrijf, sluit ik uit mijne dichtjes zooveel mogelijk in de spraakleeren onaangenomen woorden .

Eventwel, dit zal mij niet wederhouden gaarne den tongval van, [West Vlaanderen] te hooren en te lezen, (hoezeer ik ook de taal van Bilderdijk, David, enz... bewonder,) en, ja, zelf heên¹⁴ of morgen, dichtjes in [Klein] Brabandsch¹⁵ te vervaardigen.

Tijdgebrek belet mij meer te schrijven. Dus, nogmaals, honderdmaal dank voor uwe goedheid, en aanveerd, zowel van mijne makkers als van mij, de beste groetenissen en dankbetuigingen.

Uw toegenegen

Pol. de Mont

Gelief, a.u.b. zoodra 't kan, om "Groeninghe" weêr te sturen. Nog eens, 100 maal dank voor dit lief; echt dietsch en Vaderlandsch stukje. Wij hopen nog meer dan eens op uwe groote welwillendheid te mogen rekenen.

.....

- 12 In de publicatie in *Onze Dageraad* is het weergegeven als volgt: "Dáár blijft 't geplukte bloemken". Het woord "geplukken" werd niet gebruikt, wél opteerde men voor "geplukte". Zie gedicht 'De Hemel' verschenen in: *Onze Dageraad*. Letterkundige bijdragen uitgegeven door "De jonge taalvrienden". Herentals: V.J. du Moulin, 187[7], p.78-82.
- 13 In [zijn brief aan Guido Gezelle van 06/07/1876](#) vroeg Pol De Mont of hij 'Gezelle' mocht vermelden bij zijn gedichtje in *Onze Dageraad*. Gezelle zal hiermee akkoord gaan, maar op voorwaarde dat hij 'pbr' bij zijn naam weg zou laten. In de publicatie in *Onze Dageraad* is het weergegeven als volgt: "Den Wesvlaamschen Dichter Guido Gezelle." Zie gedicht 'De Hemel' verschenen in: *Onze Dageraad*. Letterkundige bijdragen uitgegeven door "De jonge taalvrienden". Herentals: V.J. du Moulin, 187[7], p.78-82. In de bundel *Waarheid en Leven van Pol De Mont* verschenen in 1877: "Den West-Vl. Dichter G. Gezelle, pr."
- 14 Heden.
- 15 Klein-Brabant is een geografische streek in Vlaanderen die zich uitstrekt langs de Schelde en de Rupel, binnen de stedendriehoek Antwerpen, Brussel en Gent. De streek behoort tot Zandig Vlaanderen. De benaming Klein-Brabant werd vroeger in ruime economische zin gebruikt voor het gebied aan de rand van Binnen-Vlaanderen. Dit gebied omvatte het zuidwesten van de provincie Antwerpen, het noordwesten van Vlaams-Brabant en het oosten van Oost-Vlaanderen, meer bepaald de streek tussen de Schelde bij Baasrode en de Zenne, en tussen de Rupel bij Boom en de lijn die Aalst en de Dender met Vilvoorde verbindt. (zie: Klein-Brabant (België). In: Wikipedia. De vrije encyclopedie.)

Met der haast.

Briefbeschrijving

Verzender	De Mont, Pol
Ontvanger	[Gezelle, Guido]
Verzendingsdatum	xx/[07/1876]
Verzendingsplaats	Mechelen (Mechelen)
Annotatie	Jaartal en maand gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie ; plaats gereconstrueerd op basis van de brieftekst: Pol De Mont is nog op school in het kleinseminarie van Mechelen, volgens hem start de vakantie op 10 augustus (tot oktober); van adressaat gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie.
Annotatie	Jaartal en maand gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie ; plaats gereconstrueerd op basis van de brieftekst: Pol De Mont is nog op school in het kleinseminarie van Mechelen, volgens hem start de vakantie op 10 augustus (tot oktober); van adressaat gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie.
Gepubliceerd in	Liederen, eerdichten et reilqua, p.195 (citaat)

Documentbeschrijving

Fysieke bijzonderheden

Drager	1 enkel vel, 212 mm x 138 mm papier, wit, vierkant geruit papiersoort: 2 zijden beschreven, inkt
Staat	volledig
Toevoegingen	op zijde 1 links in de bovenrand: Aan G. Gezelle; idem rechts: [Juli 1876] (inkt, beide hand P.A.)

Bewaargegevens

Land	België
Plaats	Brugge

Bewaarplaats	Guido Gezellearchief
ID Gezellearchief	5075
Bibliotheekrecord	https://anet.be/desktop/gga/nl/opacgga/nr=tg:gga_6.11381

Inhoud

Incipit	Wij danken UE voor voor 't gevonden dichtje.
Tekstsoort	brief
Talen	Nederlands

Gevolgde codeerpraktijk

De tekst werd diplomatisch getranscribeerd, en aangevuld met een editoriale laag.

De oorspronkelijke tekst werd ongewijzigd getranscribeerd; alleen typografische regeleindes en afbrekingstekens, en niet-betekenisvolle witruimte werden genormaliseerd.

Auteursingrepen in de tekst (toevoegingen, schrappingen), en latere redactie-ingrepen (schrappingen, toevoegingen, taalkundige notities) door de lezer werden overgenomen en expliciet gemarkeerd.

Voor een aantal tekstfenomenen werden naast de oorspronkelijke vorm ook editeursingrepen opgenomen in de transcriptie: oplossingen voor niet-gangbare afkortingen en correcties voor manifeste fouten. Daarnaast bevat de transcriptie editeursingrepen ter verbetering van de leesbaarheid (toevoegingen, reconstructies) of ter motivering van transcriptie-beslissingen (aanduiding van onzekere lezingen, weglating van onleesbare tekst). Alle editeursingrepen worden expliciet gemarkeerd.

Colofon

Titel	xx/[07/1876], Mechelen, Pol De Mont aan [Guido Gezelle]
Editeur	Frederic Vandeputte; Marc Carlier (research); Universiteit Antwerpen
Wetenschappelijke leiding	Els Depuydt
Partners	Openbare Bibliotheek Brugge (Guido Gezellearchief); Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie (Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren); Instituut voor de Studie van de Letterkunde in de Lage Landen (ISLN) (Piet Couttenier, Universiteit Antwerpen); Guido Gezellegenootschap
Uitgever	Guido Gezellearchief, KANTL/CTB
Plaats van uitgave	Brugge, Gent

Publicatiedatum	2026
Beschikbaarheid	Teksten en afbeeldingen beschikbaar onder een Creative Commons Naamsvermelding - Niet Commercieel licentie.
Disclaimer	De editie van de Guido Gezellecorrespondentie is het resultaat van een samenwerkingsproject met vrijwilligers. De databank is in opbouw, aanvullingen en opmerkingen kunnen gemeld worden aan els.depuydt@brugge.be .
Citeren	Een brief kan worden geciteerd als: [Naam van editeur(s)], [brieffschrijver aan briefontvanger, plaats, datum]. In: GezelleBrOn, Wetenschappelijke editie van de correspondentie van Guido Gezelle. [publicatiedatum] Available from World Wide Web: [link]
